

powyżej: Zygmunt Krauze, „Piecze for Orchestra no. 1”, 1969, partytura, oryginał na papierze / Zygmunt Krauze, Piece for Orchestra No. 1, 1969, score, original on paper
 po prawo: Władysław Strzemiński, Portret ojca, 1933, Muzeum Sztuki, Łódź / Władysław Strzemiński, Portrait of My Father, 1933, Muzeum Sztuki, Łódź

ZYGMUNT KRAUZE Biogram / Biography

Kompozytor i pianista. Swoją twórczość dzieli na cztery kategorie: pierwsza to muzyka unistyczna inspirowana malarstwem Władysława Strzemińskiego; druga – kompozycje przestrzenne, wykonywane w specjalnie konstruowanych wnętrzach, trzecia – „muzyka o muzyce”, charakteryzująca się obecnością aluzji i cytatów, czwarta natomiast to subiektywna, głęboko ekspresyjna „muzyka powrotu do korzeni”. Jest autorem 8 oper i ponad 100 kompozycji orkiestrowych, kameralnych i solowych. Jako koncertujący pianista występuje na najważniejszych estradach Europy, obu Ameryk i Azji. W 1967 roku założył zespół Warsztat Muzyczny, którym kierował przez 25 lat i dla którego powstało ponad 120 utworów napisanych przez czołowych twórców z całego świata. Prowadzi kursy mistrzowskie i wykłady na uczelniach w Japonii, Korei Południowej, Chinach, USA i wielu krajach Europy. Zasiadał jako juror w ponad 50 międzynarodowych konkursach kompozytorskich. Na zaproszenie Pierre’a Bouleza został doradcą artystycznym w IRCAM. W latach 1987-90 pełnił funkcję prezydenta Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, przez dwie dekady był przewodniczącym polskiej sekcji tej organizacji. Otrzymał doktorat honoris causa Narodowego Uniwersytetu Muzycznego w Bukareszcie (2013) oraz Akademii Muzycznej w Łodzi (2015). Został odznaczony m.in. francuskim Orderem Narodowym Legii Honorowej (2007) oraz tytułem Chevalier dans l’Ordre des Arts et des Lettres (1984), a w Polsce Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2014) oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze – Gloria Artis”(2010). Jest członkiem honorowym Związku Kompozytorów Polskich, Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego, Polskiego oraz Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej.

Composer and pianist. He divides his work into four categories: the first is unistic (unitary) music inspired by the paintings of Władysław Strzemiński; the second – spatial compositions performed in specially constructed interiors; the third – „music about music”, characterized by the presence of allusions and quotes; the fourth is subjective, deeply expressive „music of returning to the roots”. He is the author of 8 operas and over 100 orchestral, chamber and solo compositions. As a concert pianist, he performs on the most important stages in Europe, the Americas and Asia. In 1967 he founded the band Warsztat Muzyczny, which he managed for 25 years and for which over 120 works were written by leading composers from around the world. He gives master classes and lectures at universities in Japan, South Korea, China, USA and many European countries. He sat as a juror in over 50 international composers’ competitions. At the invitation of Pierre Boulez, he became an artistic advisor at IRCAM. In 1987-90 he was the president of the International Society for Contemporary Music, for two decades he was the chairman of the Polish section of this organization. He received an honorary doctorate from the National University of Music in Bucharest (2013) and the Academy of Music in Łódź (2015). He was awarded, among others, the French National Order of the Legion of Honor (2007) and the title Chevalier dans l’Ordre des Arts et des Lettres (1984), and in Poland the Knight’s Cross - The Order of Polonia Restituta (2014) and the Gold Medal for Merit to Culture - Gloria Artis (2010). He is an honorary member of the Polish Composers’ Union, the Witold Lutosławski Society, Polish and International Society for Contemporary Music.

Dzięki uprzejmości Zygmunta Krauze / Courtesy of Zygmunt Krauze

ZYGMUNT KRAUZE ARCHIWUM TWÓRCZE / ARTISTIC ARCHIVE

wernisaż / opening
 03.04.2024r.
 godz. 18.00 / 6 p.m.

ms¹
 Ul. Gdańska 43

ms¹
 ul. Gdańska 43
 (00 48 42) 633 97 90
 kasams1@msl.org.pl

GODZINY OTWARCIA:
 poniedziałek nieczynne
 wtorek 9.00-16.00
 środa - niedziela 12.00-18.30

ms²
 ul. Ogrodowa 19
 (00 48 42) 634 39 48
 ms2@msl.org.pl

GODZINY OTWARCIA:
 poniedziałek nieczynne
 wtorek 9.00-16.00
 środa - niedziela 12.00-18.30

MPH
 ul. Przędzalniana 72
 (00 48 42) 674 96 98
 herbst@msl.org.pl

GODZINY OTWARCIA:
 poniedziałek nieczynne
 czwartek 12.00-19.00
 wtorek - niedziela 11.00-17.00

Institucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego współfinansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zakup dzieł sztuki – rzeźb Grzegorz Gwiżdży i archiwum twórczego Zygmunta Krauze. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z rezerwy budżetu państwa

Zygmunt Krauze jest jednym z najwybitniejszych współczesnych kompozytorów, pianistą i pedagogiem. Nowatorem i prekursorem wielu nowoczesnych tendencji w muzyce.

Muzeum Sztuki w Łodzi dokonało bezprecedensowego zakupu wszystkich rękopisów dzieł Zygmunta Krauze - ponad stu partytur i szkiców, zaczynając od szkolnych zeszytów, na najnowszych utworach kończąc, oraz najwartościowszej części korespondencji kompozytora, czyli około 350 listów, m.in. od Nadii Boulanger, Johna Cage'a, Henryka Mikołaja Góreckiego, Wojciecha Kilara, Witolda Lutosławskiego, Michaela Nymana, Bogusława Schaeffera i Tomasza Sikorskiego.

Archiwum kompozytora znalazło się w Muzeum Sztuki w Łodzi nieprzypadkowo. W ciągu ostatnich czterech dekad kompozytor, jako przedstawiciel awangardy w muzyce polskiej współpracował i uczestniczył w znaczących wydarzeniach dla Muzeum Sztuki w Łodzi, w tym w wystawie Presences Polonaises, która odbyła się w Paryżu w 1983 roku oraz Europa, Europa pokazanej w Bonn w 1994 roku.

W swojej twórczości muzycznej czerpał Krauze intensywnie z inspiracji sztukami wizualnymi. Kluczowe były tu utwory unistyczne, skomponowane w początkach lat 60. XX wieku jako muzyczna odpowiedź na impuls płynący z awangardowego malarstwa Władysława Strzemińskiego. Kompozytor zetknął się z jego twórczością w grudniu 1956 roku podczas wystawy w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi. Pierwsze utwory Krauze z unizmem w tytule pojawiają się już w drugiej połowie lat 50. i na początku 60.

Inspiracja teorią unizmu pozwoliła mu kreować formy oparte na modułach, twórczo rozwijać idee otwartości i partycypacji publiczności. Otwarta struktura dzieł pozwalała bowiem odbiorcom współtworzyć efekt końcowy.

Idee te podlegały również autorskiemu rozwinięciu w instalacjach dźwiękowych i happeningach. Zygmunt Krauze stał się twórcą pierwszych w Polsce kompozycji przestrzenno-muzycznych, które powstawały we współpracy z architektami. Kompozytor zapisał się w historii Muzeum Sztuki w Łodzi kilkoma realizacjami tego nurtu, np. Rzeka podziemna. Muzyka przestrzenna z 1987 (we współpracy z Wiesławem Nowakiem i Janem Muniakiem, którzy stworzyli dla niej strukturę architektoniczną) oraz Aria. Kompozycja przestrzenno-dźwiękowa z roku 2007. W 2012 na wystawie Dźwięki elektrycznego ciała. Eksperymenty w sztuce i muzyce w Europie Wschodniej 1957-1984 zaprezentowano jego legendarną Kompozycję przestrzenno-muzyczną, zrealizowaną pierwotnie w 1968 roku w Galerii Współczesnej w Warszawie i stworzoną wspólnie z architektką Teresą Kelm i rzeźbiarzem Henrykiem Morelem. Od 2013 dzieło to znajduje się w kolekcji Muzeum. Inspirowane jest ideami Władysława Strzemińskiego oraz podejściem do przestrzeni Katarzyny Kobro. W tym samym roku ukazała się wydana przez Muzeum płyta Zygmunt Krauze. Spatial Music. W Muzeum i podczas organizowanych przez nie wydarzeń wielokrotnie odbywały się koncerty artysty, m.in. z okazji setnej rocznicy urodzin Władysława Strzemińskiego w 1993 roku czy w związku z wystawą twórczości Stefana Krygiera w ramach Biennale Architektury w Wenecji (2023).

W Archiwum można odnaleźć także partytury z lat 70. i 80. XX wieku. Po rocznym pobycie w Stanach Zjednoczonych artysta podjął eksperymenty z nagrywaniem i montowaniem dźwięku na taśmie sięgając po motywy muzyki folklorystycznej (m.in. Folk Music na orkiestrę, 1971-1972, czy Aus aller Welt stammende, 1973).

Artysta eksperymentuje zarówno z brzmieniem fortepianu, np. w utworze Stone Music (1972), obciążając struny instrumentu kamieniami i zmieniając tym samym ich brzmienie (w Archiwum zachował się rysunek wykonany zielonym mazakiem ilustrujący pudło fortepianu wypełnione różnymi przedmiotami), jak i przestrzenią, np. w pracy Blanc-Rouge Paysage d'un pays: Na dwa wielkie składy orkiestrowe (1985), wykonywanej przez około 300 muzyków rozmieszczonych w halach pomiędzy składami pociągów w Muzeum Kolejnictwa w Miluzie we Francji.

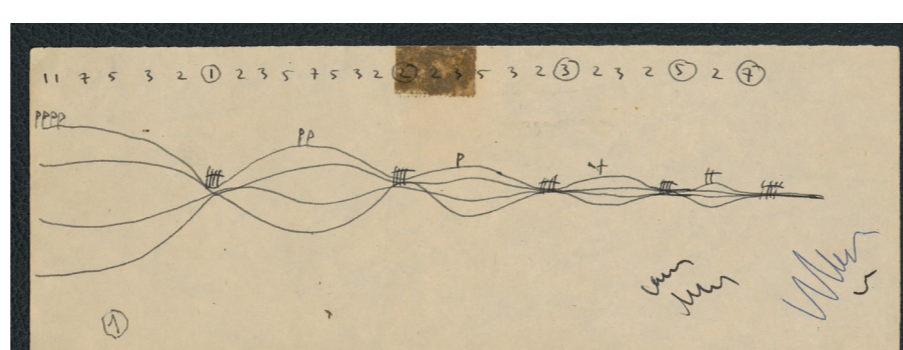
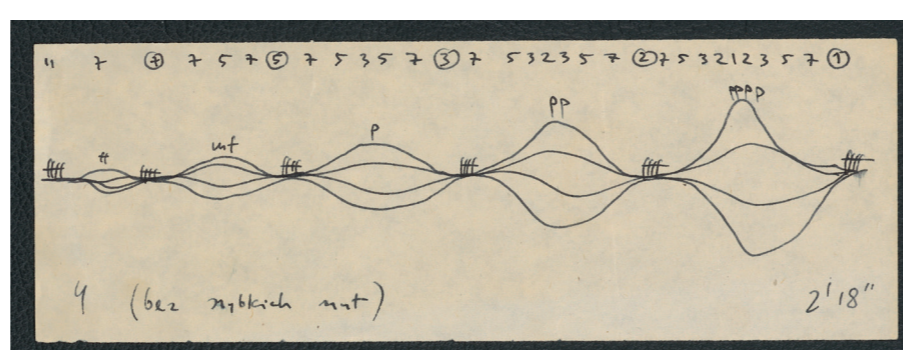
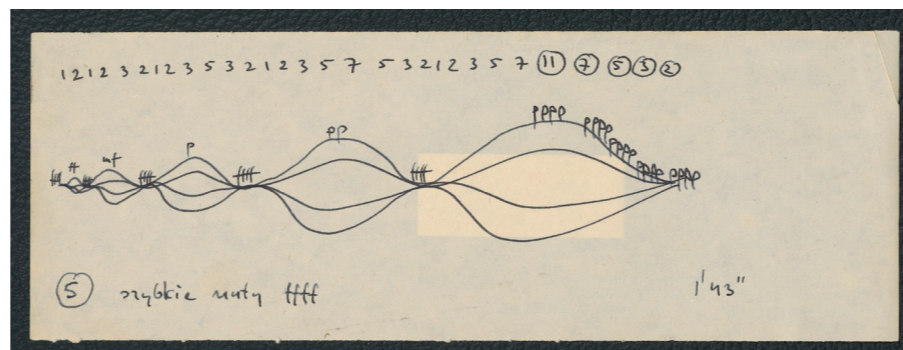
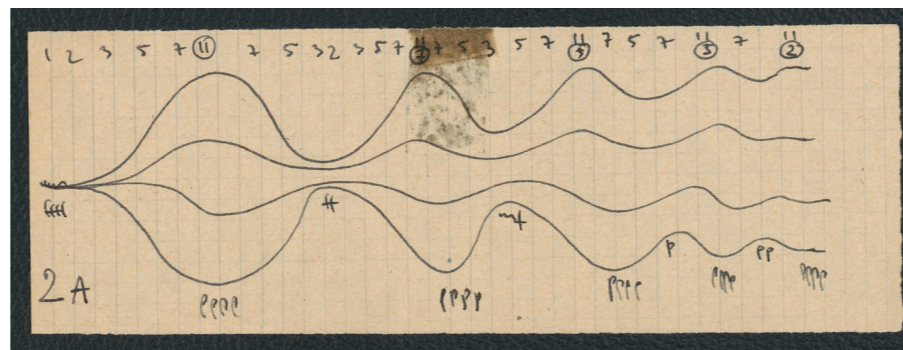
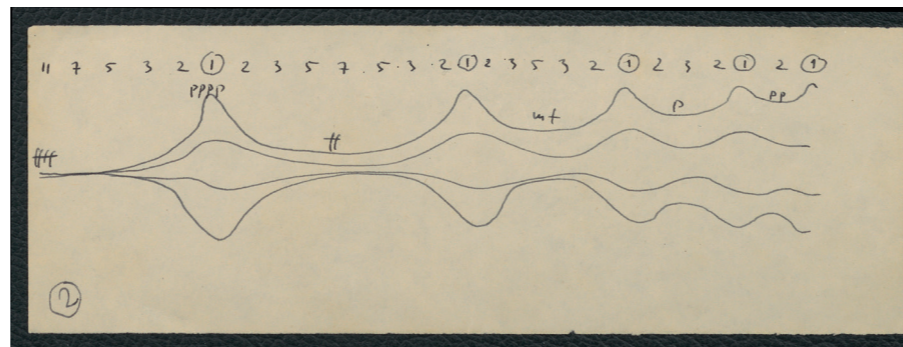
Jednym z istotnych rozdziałów w twórczości kompozytora jest także muzyka teatralna stworzona m.in. do przedstawień w Comédie-Française i Théâtre National de la Colline w Paryżu. Archiwum zawiera m.in. zapisy nutowe do jego ośmiu oper: Gwiazda (1981), Balthazar (2001), Iwona, księżniczka Burgunda (2004), Polieukt (2010), Pułapka (2011), Olimpia z Gdańska (2015), Yemaya - Królowa Mórz (2019) i Noc Kruków (2021).

Archiwum twórcze Zygmunta Krauze jest zbiorem, dzięki któremu zarówno profesjonalści, jak i amatorzy mogą zapoznać się z tajemnicami warsztatu kompozytorskiego.

Kolekcja partytur, ale też szkiców i notatek do nich, pozwala przyjrzeć się z bliska procesowi powstawania muzyki wypełnionemu poszukiwaniami, skreśleniami, pomysłami zarysowanymi, a później porzuconymi, już prawie gotowymi fragmentami oraz - w finale - gotowymi kompozycjami. Dopiero zapis nutowy (lub z użyciem innych środków) uświadamia, jak skomplikowanym zjawiskiem jest muzyka i jak wielką sztuką jest komponowanie - łączenie rytmu, dźwięku, długości, tempa, tonu i rozdzielanie ich między instrumenty czy głosy.

Zasób ma charakter otwarty i w 2024 roku powiększył się o ponad 200 listów i 3 partytury powstałe w 2023 roku. Artysta zamierza uzupełniać Archiwum kolejnymi darami.

Archiwum twórcze Zygmunta Krauze znalazło się w Muzeum Sztuki w Łodzi dzięki dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z rezerwy budżetu państwa w 2023 roku.

Zygmunt Krauze, szkice graficzne do „Kwartetu smyczkowego nr 2”, 1970 / Zygmunt Krauze, graphic sketches for String Quartet No. 2, 1970

Zygmunt Krauze is one of the most outstanding contemporary composers; a pianist and teacher, an innovator, and precursor of many modern movements in music.

Muzeum Sztuki in Łódź has made an unprecedented purchase of all manuscripts of the works of Zygmunt Krauze: over a hundred scores and sketches, starting from school notebooks and ending with the latest works, as well as the most valuable part of the composer's correspondence, i.e., some 350 letters, including from Nadia Boulanger, John Cage, Henryk Mikołaj Górecki, Wojciech Kilar, Witold Lutosławski, Michael Nyman, Bogusław Schaeffer, and Tomasz Sikorski, among others.

It is not by accident that the composer's archive found its way to Muzeum Sztuki. Over the past four decades, Zygmunt Krauze as a representative of the avant-garde in Polish music has been a co-auteur and organiser of landmark moments for the Muzeum Sztuki in Łódź, including this celebrated exhibitions of Presences Polonaises, which took place in Paris in 1983, and Europa, Europa hosted in Bonn in 1994.

In his musical work, Zygmunt Krauze was greatly inspired by the visual arts. Of crucial significance here were his Unistic works, composed in the early 1960s as a musical response to the impulse coming from the avant-garde paintings of Władysław Strzemiński. The composer encountered Strzemiński's work in December 1956 during an exhibition at the Municipal Art Gallery in Łódź. Krauze's first works with the word "Unism" in the title appear in the second half of the 1950s and early 1960s.

Inspired by the theory of Unism, he was able to create forms based on modules and creatively develop the ideas of openness and audience participation. The open structure of the works allowed the audience to contribute to the final effect.

These ideas were also creatively developed in sound installations and happenings. Zygmunt Krauze was the author of the first sound installations, or spatial-musical compositions, in Poland, created in cooperation with architects. The composer entered into the history of Muzeum Sztuki in Łódź with several works in this vein, e.g., The Underground River: Spatial Music (1987, with Wiesław Nowak and Jan Muniak, who designed the "architectural structure") and Aria: Spatial-Musical Composition (2007). In 2012, his legendary Spatial-Musical Composition, a joint project with the architect Teresa Kelm and the sculptor Henryk Morel, originally presented in 1968 at Galeria Współczesna in Warsaw, was featured in the exhibition "Sounding the Body Electric. Experiments in Art and Music in Eastern Europe 1957-1984." Inspired by the ideas of Władysław Strzemiński and Katarzyna Kobro's philosophy of space, this work has been in the museum's collection since 2013. In the same year, the album Zygmunt Krauze: Spatial Music came out. The artist's concerts were held many times in the museum and as part of events organized by the museum, including on the occasion of the hundredth anniversary of the birth of Władysław Strzemiński in 1993, or a recital in Venice in conjunction with the exhibition of Stefan Krygier's works organized by Muzeum Sztuki as part of the Venice Architecture Biennale (2023).

The Archive also includes scores from the 1970s and 1980s. After a one year stay in the United States, Krauze began experimenting with tape recording and editing, by incorporating folk music motifs in works such as Folk Music: For Symphony Orchestra (1971-1972), or Aus aller Welt stammende (1973).

Krauze also experimented with the sound of the piano, e.g., in the piece Stone Music (1972) by weighting the strings of the instrument with stones, thereby changing their sound (the Archive preserves a drawing made with a green marker illustrating a piano case filled with various objects), and with space, as in Blanc-rouge - Paysage d'un pays: For Two Great Orchestral Casts (1985), performed by approximately 300 musicians placed throughout the halls between trains at the Railway Museum in Mulhouse, France.

Theatre music, including that written for the Comédie-Française and the Théâtre National de la Colline in Paris, stands out as one of the important chapters in the composer's work. The Archive contains, among other works, sheet music for eight operas: The Star (1981), Balthazar (2001), Yvonne, The Princess of Burgundy (2004), Polieukt (2010), The Trap (2011), Olympia of Gdansk (2015), Yemaya - Queen of the Seas (2019), and Night of the Ravens (2021).

The Zygmunt Krauze Artistic Archive constitutes a collection through which both professionals and amateurs can learn the secrets of the composer's working methods.

The collection of scores, as well as the sketches and notes for them, offers an insight into the process of creating music, filled with searches, deletions, sketched and abandoned ideas, almost ready fragments, and—in the end—completed compositions. It is only musical notation (sometimes combined with other media) that makes one realize how complex a phenomenon music is and what a great art composing is, combining rhythm, sound, length, tempo, tone, and dividing them between instruments or voices.

The collection is open and in 2024 it was expanded by over 200 letters and 3 scores created in 2023. The Artist intends to supplement the Archive with further donations.

The Zygmunt Krauze Creative Archive was acquired by Muzeum Sztuki in Łódź with funding from the Ministry of Culture and National Heritage, allocated from the state budget reserve in 2023.